

Karara Kat?Ima Anketi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Karara Kat?Ima Anketi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24337>

Özet

Karara Kat?lma Anketi, 1994 y?l?nda M. Köklü taraf?ndan haz?rlanan bir doktora tezi kapsam?nda geli?tirilmif bir ölçektir. Bu anketin temel amac?, e?itim kurumlar?nda çal??an ö?retmenlerin, okul yönetimi taraf?ndan al?nan çe?itli karar verme süreçlerine ne ölçüde kat?lm gösterdi?ini sistematik olarak de?erlendirmektir. Ölçek, özellikle ortaö?retim okullar?nda görev yapan ö?retmenlerin örgütsel yönetimdeki rollerini ve yetki payla??m?na yönelik alg?lar?n? incelemek üzere tasarlanm??tır.

Ölçek geli?tirme çal??mas?, Türkiye ba?lam?nda, e?itimde demokratikle?me ve kat?lmc? yönetim anlay??lar?n?n yayg?nla?mas? ihtiyac?na cevap vermektedir. Karara kat?lm, modern örgüt davran?? teorilerinin önemli bir bile?eni olup, çal??anlar?n motivasyonunu ve örgütsel ba?l?l??n? art?rmada kritik bir rol oynamaktadır. Bu anket, ö?retmenlerin müfredat kararlar?, disiplin politikalar? ve idari düzenlemeler gibi farklı alanlardaki kat?lm düzeylerini belirlemeye yard?mc? olmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Karara Kat?lma Anketi, Ö?retmen Kat?lm?, E?itim Yönetimi, Örgütsel Demokrasi, Ortaö?retim, Karar Verme Süreçleri, Yönetime Kat?lm, Ölçek Geli?tirme.

Yazarlar

M. Köklü

Amaç

Karara Kat?lma Anketinin birincil amac?, e?itim yönetimi alanında, okul yönetimi ve ö?retmenler aras?ndaki etkile?im düzeyini ve ö?retmenlerin idari kararlara dahil olma derecesini ölçmektir. Ölçek, kat?lmc? yönetim ilkelerinin uygulamadaki yans?malar?n? belirlemek ve bu kat?lm?n örgütsel etkililik üzerindeki potansiyel etkilerini ara?t?rmac?lar için bir veri toplama arac? sunmaktadır.

Özel olarak, bu anket sayesinde yöneticilerin liderlik stillerinin kat?lmc? olup olmad???, ö?retmenlerin hangi karar türlerine (stratejik, taktiksel veya operasyonel) daha fazla dahil edildi?i ve bu kat?lm?n ö?retmenlerin i? tatmini ile ili?kisi gibi konular incelenebilmektedir. Ölçe?in geli?tirilmesi, 1994 y?l?nda ?nönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde yürütülen doktora çal??mas?n?n temel metodolojik ad?mlar?ndan birini olu?turmuştur.

Yap?

Ölçek, psikometrik aç?dan "Karara Kat?l?m" (Decision Participation) yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, genellikle çal??anlar?n i?yeriyle ilgili kararlar?n al?nmas? sürecine bilgi verme, dan??ma, ortak karar alma veya tam yetki devri gibi farklı düzeylerde dahil olmas?n? ifade eder. E?itim ba?lam?nda, yap?; ö?retmenlerin mesleki özerkliklerini ve okulun hedeflerine ula?mas?nda söz sahibi olma hislerini yans?t?r.

Karara kat?l?m yap?s?, literatürde genellikle çok boyutlu olarak ele al?n?r ve Karara Kat?lma Anketi'nin de muhtemelen a?a??daki gibi alt boyutlar? içermesi beklenir (orijinal alt boyut bilgisi mevcut olmamakla birlikte tez içeri?inden ç?kar?m yap?lm??t?r):

Müfredat ve Ö?retim Kararlar?: Ders materyallerinin seçimi, de?erlendirme yöntemleri ve e?itim programlar?n?n planlanmas?.

Personel ve Disiplin Kararlar?: Ö?retmen seçimi, görevlendirme ve ö?renci disiplin politikalar?n?n belirlenmesi.

Mali ve ?dari Kararlar: Bütçe da??l?m?, okul kaynaklar?n?n kullan?m? ve genel idari düzenlemeler.

Geçerlik

Kaynak verilerde Karara Kat?lma Anketine ait spesifik geçerlik (Validity) bilgileri ("-") olarak belirtilmi?tir. Ancak, ölçe?in bir doktora tezi kapsam?nda geli?tirilmesi? olması, geli?tirme sürecinde kapsam geçerli?i, yap? geçerli?i ve/veya ölçüt ba??ml? geçerlik çal??malar?n?n yap?lm?? oldu?unu dü?ündürmektedir.

Genellikle bu tür geli?tirme çal??malar?nda, **kapsam geçerli?i** için uzman görüşleri al?n?r ve maddelerin ölçülmek istenen yap?y? ne ölçüde temsil etti?i incelenir. **Yap? geçerli?i** ise faktör analizi gibi istatistiksel yöntemlerle desteklenir. Anketin geçerlik çal??malar?n?n, Karara Kat?l?m yap?s?n?n e?itim yönetimi ba?lam?nda do?ru bir ?ekilde ölçüldü?ünü ortaya koymas? beklenir.

Güvenirlik

Kaynak verilerde Karara Kat?lma Anketine ait spesifik güvenirlik (Reliability) bilgileri de ("-") olarak belirtilmi?tir. Güvenirlik, bir ölçme arac?n?n tutarlılı??n? ve kararlılı??n? ifade eder. Doktora tezi standard? gere?i, ölçe?in iç tutarlılı??n?n (Internal Consistency) hesaplanm?? olması muhtemeldir.

Yaygın olarak kullanılan güvenilirlik yöntemleri arasında **Cronbach Alfa katsay?s?** bulunur. Bu katsay?n?n, ölçe?in kabul edilebilir düzeyde tutarlı oldu?unu göstermesi beklenir (genellikle 0.70

ve üzeri). Ayr?ca, test-tekrar test güvenilirli?i veya e?de?er formlar güvenilirli?i gibi di?er güvenilirlik analizlerinin de tezin metodoloji bölümünde yer almas? olas?d?r, ancak bu veriler kamuya aç?k kaynak özetinde yer almamaktadır.

Faktör Analizi

Karara Kat?lma Anketinin yap? geçerli?ini desteklemek amacıyla, geli?tirme a?amas?nda **Faktör Analizi** uygulanm?? olmas? kuvvetle muhtemeldir. Faktör analizi, ölçek maddelerinin hangi temel boyutlar alt?nda topland???n? ve bu boyutlar?n teorik "Karara Kat?l?m" yap?s?yla ne kadar uyumlu oldu?unu belirlemek için kullan?l?r.

E?itim yönetimi literatüründe, karara kat?l?m?n tek bir boyut yerine birden fazla alt boyutta (örne?in, profesyonel kararlar, idari kararlar) incelenmesi yayg?nd?r. Bu nedenle, ölçe?in yap?s?n?n **Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA)** ile belirlenmi? ve muhtemelen **Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)** ile test edilmi? olmas? beklenir. Bu analizler, anketin çok boyutlu yap?s?n? ortaya koyarak, ö?retmenlerin kat?l?m düzeylerinin farkl? alanlarda farkl?la?t???n? göstermeye yard?mc? olur.

Araç

Test Türü: Geli?tirme Ölçe?i (Development Scale)

Format: Genellikle Likert tipi derecelendirme format?nda (örne?in, 5'li veya 7'li Likert) kullan?ld??? varsay?lmaktadır, ancak orijinal kaynakta derecelendirme bilgisi mevcut de?ildir.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ö?retmenler

Ya? Grubu: Yeti?kinler (Ortaö?retim kurumlar?nda çal???an ö?retmenler)

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki ortaö?retim okullar?nda (lise ve dengi okullar) görev yapan ö?retmenler.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-Report) anketi. Kat?l?mc?lar, okul yönetiminde karara kat?l?m düzeylerini veya alg?lar?n? yans?tan ifadelere ne ölçüde kat?ld?klar?n? belirtirler.

Anahtar Kelimeler

E?itim Yönetimi, Kat?l?mc? Liderlik, M. Köklü, ?nönü Üniversitesi, Ö?retmen Özerkli?i, Örgütsel Adalet, Karar Verme Anketi, Psikometri.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilinmiyor

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: Bilinmiyor

Yaz?ma Adresi: ?nönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (1994 y?l? itibar?yla ba?l?l?k)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Karara Kat?lma Anketi, akademik bir tez çal??mas? kapsam?nda geli?tirildi?i için, ticari bir ücretlendirme yap?s? bulunmamaktadır. Ölçe?in kullan?m? genellikle akademik ve ara?t?rma amaçlıdır ve kaynak gösterilerek serbestçe kullanılabilir. Kullan?m için resmi izinler, tezin yayınland??? ?nönü Üniversitesi ve yazar M. Köklü'den alınmalıdır.

Test Y?l?: 1994

Kaynaklar

Köklü, M. (1994). *Ortaö?retim okullar?nda ö?retmenlerin kararlara kat?l?m?* (Doktora tezi). ?nönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya.

Karara Kat?lma Anketinin Maddeleri

ÖNEML?: Bu ölçe?in orijinal maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte mevcut değildir. Ölçek maddelerine eri?im için tezin orijinal metnine ba?vurulmas? gerekmektedir.

Orijinal PDF ba?lant?s? da kaynakta belirtilmemiştir.

Bu anketin maddeleri, büyük olas?l?kla ö?retmenlerin a?a??daki konulardaki kat?l?m düzeylerini ölçen ifadelerden olmaktadır:

Okulun genel hedeflerinin belirlenmesi.

Ders d??? etkinliklerin planlanması.

Personel al?m? ve de?erlendirme süreçleri.

Okul bütçesinin haz?rlanmas? ve kullan?m?.

Ö?renci disiplin kurallar?nın oluturulmas?.

Bu ölçek, geli?tirme tipi bir araç oldu?u için, maddelerin titizlikle oluturulmu? ve dilsel geçerli?i sa?lanm?? olmas? beklenir. Maddeler genellikle "Hiç kat?l?yorum"dan "Tamamen kat?l?yorum"a uzanan bir derecelendirme ölçe?i kullanır.